

Ενισχυμένος και από τη στροφή της κ. Αγκελα Μέρκελ στο «ελληνικό ζήτημα» προσέρχεται ο κ. Σαμαράς στον τελικό γύρο των διαπραγματεύσεων.

Τέσσερα θέματα σε εκκρεμότητα με την τρόικα

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Μπορεί η συμφωνία με την τρόικα για το νέο Μνημόνιο να έχει κλείσει στα περισσότερα σημεία της, παραμένουν όμως εκκρεμώματα κάποια σημαντικά ζητήματα για να θεωρείται ολοκληρωμένη και πολλά άλλα για να εγκριθεί και να εκταμιευθεί η δόση, με κυριότερο την πρόσθετη χρηματοδότηση και τη βιωσιμότητα του χρέους. Στα δύο αυτά ζητήματα, που φαίνεται πως θα είναι τα μεγαλύτερα αγκάθια έως το τέλος, με δεδομένη την αντίθεση των κρατών της Ευρωζώνης να δανείσουν επιπλέον χρήματα στην Αθήνα ή να δεχθούν «κούρεμα» στα δάνεια που έχουν χορηγήσει, αναζητείται ένα τρικ που θα δώσει στο ΔΝΤ το πρόσχημα που χρειάζεται για να συνεχίσει να χρηματοδοτεί το πρόγραμμα. Αποφάσεις δεν έχουν ληφθεί ακόμη, αλλά εξετάζονται διάφορα εναλλακτικά σενάρια. Στο θέμα της βιωσιμότητας το πιθανότερο είναι να θέσουν ως στόχο τη μείωση του χρέους στο 120% του ΑΕΠ το 2022, αντί του 2020, υποστηρίζοντας ότι είναι λογικό αφού δόθηκε παράταση για τη μείωση του χρόνου να δοθεί αντίστοιχη παράταση και στην επίτευξη του στόχου της βιωσιμότητας.

Στόχος του κ. Στουρνάρα να υπάρξει συμφωνία με την τρόικα πριν από τη Δευτέρα 29 Οκτωβρίου.

Ακόμη και αν υπάρξει συμφωνία, η πρόσθετη χρηματοδότηση και η βιωσιμότητα του χρέους θα παραμείνουν τα μεγαλύτερα «αγκάθια».

φορά τις αποχωρήσεις φέτος (2.000 εργαζόμενοι), αλλά η τρόικα ζητεί σαφέστερο πλαίσιο, αυστηρότερο χρονολογικό και μεγαλύτερο δημοσιονομικό όφελος από τη διαθεσιμότητα.

3. Οι αλλαγές στο καθεστώς των λειτουργιών κλειστών επαγγελματιών και κυρίως των δικηγόρων, των φαρμακοποιών και τις έκδοσης αδειών μικρών λεωφορείων (mini van).

4. Η περαιτέρω εκκώρυση δημοσιονομικής κυριαρχίας. Η τρόικα έχει ζητήσει να εφαρμοστεί ένας μηχανισμός αυτόματης διόρθωσης των αποκλίσεων από τους δημοσιονομικούς στόχους, ανεξαρτήτως του ποιος είναι οι αιτίες που τις προκάλεσαν. Τα διορθωτικά μέτρα θα είναι προκαθορισμένα (π.χ. μείωση μισθών και συντάξεων ή αύξηση ΦΠΑ) και νομοθετημένα και θα υλοποιούνται αυτόματα μόλις διαπιστωθεί η απόκλιση από την τρόικα. Η κυβέρνηση διατηρώνει αντιρροήσεις τόσο σε ό,τι αφορά τον προκαθορισμό των μέτρων, όσο και στο γεγονός ότι δεν θα λαμβάνονται υπόψη οι αιτίες των αποκλίσεων. Θέλουν δηλαδή να πάρουν ύφεσης, την οποία η Γερμανία που βρίσκεται πίσω από το σχέδιο, δεν είναι πρόθυμη να δεχθεί. Ωστόσο, η τρόικα συζητά να υπάρξει πρόβλεψη για απόσυρση δημοσιονομικών μέτρων που έχουν περιληφθεί στο Μνημόνιο σε περίπτωση που το δημοσιονομικό αποτέλεσμα είναι καλύτερο του προβλεπόμενου.

Σε όλα αυτά τα σημεία θα πρέπει να βρεθεί συμφωνία τις επόμενες δύο ή τρεις ημέρες και σε κάθε περίπτωση πριν από τη Δευτέρα 29 Οκτωβρίου, οπότε θα συγκαληθεί το Ευρογρουπ για να υιοθετήσει τη συμφωνία με την τρόικα και να αντιμετωπίσει πιο συστηματικά το θέμα της επιπλέον χρηματοδότησης και της βιωσιμότητας του χρέους.

Οι τελικές αποφάσεις επί όλων αυτών θα ληφθούν στις 12 Νοεμβρίου, στο Ευρογρουπ. Μέχρι τότε θα πρέπει να έχουν ψηφιστεί ο προϋπολογισμός, τα δημοσιονομικά μέτρα και όλα τα προαπαιτούμενα.

Τον «διπλό συμβιβασμό» θα επιδιώξει ο κ. Σαμαράς

Και συμφωνία με τους εκπροσώπους των δανειστών και αποδοχή από Βενιζέλο, Κουβέλη

Του Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ

Με βασική επιδίωξη να επιτύχει, εντός της τρέχουσας εβδομάδας, «διπλό συμβιβασμό» με την τρόικα και τους κυβερνητικούς εταίρους επί του τελικού πακέτου των μέτρων, ώστε να ανοίξει ο δρόμος για την εκταμίευση της δόσης των 31,5 δισ. στο Ευρογρουπ της 12ης Νοεμβρίου, επέστρεψε από τη Σύνοδο Κορυφής στις Βρυξέλλες ο πρωθυπουργός Αντ. Σαμαράς. Εκεί όπου η συμφωνία που επιτεύχθηκε αναφέρει ότι η Ελλάδα αναλαμβάνει την υποχρέωση υπολοίπων των μέτρων, παίρνοντας ως αντάλλαγμα την επιμήκυνση και σε δεύτερη φάση μια πιο ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος, μετά τις γερμανικές εκλογές. Ο κ. Σαμαράς προσέρχεται στον τελικό γύρο της διαπραγματεύσεων εμφανώς ενισχυμένος επειδή η Αθήνα έλαβε τα εύσημα των εταίρων, αλλά και εξαιτίας της επαναβεβαίωσης της στροφής την οποία έχει πραγματοποιήσει η κ. Αγκελα Μέρκελ στο «ελληνικό ζήτημα».

Όμως, η τελική ευθεία μέχρι τη λήξη των κρίσιμων αποφάσεων είναι γεμάτη με εμπόδια. Η Αθήνα καλείται να «κλειδώσει» τη συμφωνία με την τρόικα, με τους επιτελείς του πρωθυπουργού να ευελπιστούν ότι μέσω παρεμβάσεων σε πολιτικό επίπεδο οι κ. Τόμσεν, Μόρος και Μαζούκ θα επιδείξουν μεγαλύτερη ευελιξία στα ανοικτά θέματα που παραμένουν - κυρίως στα εργασιακά και με τις απολύσεις στον δημόσιο τομέα. Επί αυτού, η πίεση που ασκείται από την τρόικα είναι να υπάρχει στο τελικό μνημόνιο αναφορά ότι «οι απολύσεις είναι στοιχείο-κλειδί για τη στρατηγική μας». Όμως, η οποία συμφωνία με τους εκπροσώπους των δανειστών θα πρέ-

πει να γίνει αποδεκτή και από τους κ. Βενιζέλο και Φ. Κουβέλη (με τους οποίους ο κ. Σαμαράς θα συναντηθεί μέσα στην εβδομάδα), που, υπό το βάρος εσωκομματικών πιέσεων, θέτουν τις δικές τους «κόκκινες γραμμές». Ο κ. Βενιζέλος διαμνύει ότι δεν πρόκειται να προσυπογράψει «προειλημμένες αποφάσεις». Ενώ ο κ. Φ. Κουβέλης τηρεί ιδιαίτερα σκληρή στάση στα θέματα των ωριμάνσεων και των αποζημιώσεων. Μάλιστα, κατά πληροφορίες, οι δηλώσεις του την περασμένη Τρίτη «παράλογο να τινάζουν στον αέρα το σύνολο της διαπραγματεύσεως με την τρόικα».

Όλα τα μέτρα θα πρέπει να έχουν υπερψηφιστεί από τη Βουλή μέχρι τις 11 Νοεμβρίου, εν μέσω μεγάλων αναταράξεων στο ΠΑΣΟΚ και τη ΔΗΜΑΡ.

Το κυριότερο, όμως, είναι ότι όλα τα μέτρα που θεωρούνται από τους δανειστές «προαπαιτούμενες δράσεις» θα πρέπει να έχουν υπερψηφιστεί από τη Βουλή μέχρι τις 11 Νοεμβρίου, εν μέσω μεγάλων αναταράξεων στο εσωτερικό του ΠΑΣΟΚ και της ΔΗΜΑΡ και ενδεχομένως της Ν.Δ. Επί της ουσίας, η κυβέρνηση θα κληθεί να νομοθετήσει με «διαδικασίες εξπρές». Σύμφωνα με το επικρατέστερο από τα πολλά σενάρια που επεξεργάζεται κατ' εντολήν του πρωθυπουργού η γενική γραμματεία του υπουργικού συμβουλίου υπό τον κ. Τ. Μπαλτάκο, οι «προαπαιτούμενες δράσεις» για την εκταμίευση της δόσης θα

χωριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες: Τα δημοσιονομικά μέτρα, δηλαδή, μεταξύ άλλων, περικοπές δώρων στους δημοσίους υπαλλήλους, μειώσεις συντάξεων και ειδικών μισθολογίων, που θα ενταχθούν στον προϋπολογισμό του 2013. Κεντρικός προσανατολισμός είναι οι διαδικασίες συζητήσεων και ψήφισμα να συντηθούν ώστε ο χρόνος από την κατάθεση του σχεδίου προϋπολογισμού, μέχρι τη συζήτηση του στην Επιτροπή και στην Ολομέλεια να μην υπερβεί τις 8 με 9 ημέρες. Με άλλα λόγια, απώτατη προτεραιότητα για την κατάθεση του προϋπολογισμού, προκειμένου να έχει ψηφιστεί μέχρι τα μέσα της 11ης Νοεμβρίου, είναι η 3η Νοεμβρίου.

Τα φορολογικά μέτρα, οι αλλαγές στα εργασιακά και άλλες ρυθμίσεις, όπως για παράδειγμα για τους δικηγόρους και τους μηχανικούς, θα κατατεθούν υπό τη μορφή ενός πολυνομοσχεδίου «μνημονιακών υποχρεώσεων», το οποίο θα ψηφιστεί με τη διαδικασία του κατεπείγοντος εντός δύο ημερών. Ο κατ' αρχήν σχεδιασμός προβλέπει την κατάθεση του αρχές της προσεχούς εβδομάδας. Όμως, είναι αμφίβολο πως αυτό το «επώδυνο» πακέτο μπορεί να ψηφιστεί χωρίς μεγάλες απώλειες από τις κοινωνικοπολιτικές ομάδες των τριών κυβερνητικών εταίρων. Στο ΠΑΣΟΚ κόνουν ήδη λόγο για 6 με 8 «επιφοβούς» βουλευτές. Επίσης, στη ΔΗΜΑΡ δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο να... μιν τρεις διαρροές στις κρίσιμες επερχόμενες ψηφοφορίες, ενώ ουδείς μπορεί να αποκλείσει «εκπλήξεις» και από το στρατόπεδο της Ν.Δ., όπου πολλοί βουλευτές αποφεύγουν να τοποθετηθούν για τον πυρήνα των επερχόμενων μέτρων.

Ζητάμε και τα 5 δισ. του Σεπτεμβρίου

Η κυβέρνηση επιδιώκει να πάρει εκτός από τη δόση των 31,5 δισ. ευρώ, που ήταν προγραμματισμένη για τον Ιούλιο, και τη δόση του Σεπτεμβρίου, ύψους 5 δισ. ευρώ, προκειμένου να αρκίσει το ταχύτερο δυνατόν την εξόφληση των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς τον ιδιωτικό τομέα, οι οποίες ανέρχονται πλέον σε σχεδόν 8 δισ. ευρώ. Ωστόσο, η Ευρωζώνη δεν έχει απαντήσει προς το παρόν σε αυτό το αίτημα. Από τη δόση των 31,5 δισ. ούτε ένα ευρώ δεν θα διατεθεί κατά πάσα πιθανότητα για εξόφληση ληξιπρόθεσμων οφειλών, αφού, ό,τι περιστέψει από την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών (23 δισ. ευρώ) και την αποπληρωμή τοκοχρεολυσίων (5,5 δισ. ευρώ τουλάχιστον) θα διατηρηθεί ως «μαξιλάρι ασφαλείας» για την εξυπηρέτηση του χρέους σε περίπτωση καθυστέρησης της επόμενης δόσης. Για το 2013 έχει προϋπολογισθεί η καταβολή 3,5 δισ. ευρώ, αλλά θα έχει προηγηθεί νέο «κούρεμα» των απαιτήσεων προς προμηθευτές φαρμάκων και υγειονομικού υλικού. Προς αυτή την κατεύθυνση εργάζονται το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και οι αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Υγείας.

Δύο κρίσιμα τηλεφωνήματα και ένας μεγάλος κίνδυνος πριν από τη σύνοδο

Της ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Η αποστολή του πρωθυπουργού, Αντώνη Σαμαρά, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης Τύπου, που παραχώρησε μετά τη λήξη των εργασιών της συνόδου κορυφής στις Βρυξέλλες, ότι «οποιοδήποτε διαδικαστικό ζήτημα, όπως το εργασιακό ή άλλο, θα συμφωνηθεί» επιβεβαιώνει ότι, σε αυτήν τη φάση τουλάχιστον, η «παρτίδα σώθηκε».

Ωστόσο, Ευρωπαίοι αλλά και Έλληνες πολιτικοί παράγοντες συνολολογούν ότι η Ελλάδα δεν επρόκειτο να σταθεί στη σύνοδο και, πολύ περισσότερο, να εξασφαλίσει ένα θετικό κλίμα των ηγετών εάν ο κ. Σαμαράς είχε φτάσει στις Βρυξέλλες με άδεια χέρια. Ο πρωθυπουργός και το οικονομικό επιτελείο είχαν συνειδητοποιήσει τις κινδύνους με τους οποίους θα ήταν αντιμέτωποι σε περίπτωση ναυαγίου των διαπραγματεύσεων. Γι' αυτό και προκλήθηκε πραγματικός συναγερμός στο Μέγαρο Μαξίμου -ο μεγαλύτερος από την έναρξη των διαπραγματεύσεων, λένε κυβερνητικά στελέχη- όταν την προηγούμενη Τρίτη διαπιστώθηκε σοβαρός κίνδυνος πλήρους ρήξης με τους εκπροσώπους της τρόικας.

Τη σπίθα προκάλεσαν οι δηλώσεις του κ. Φώτη Κουβέλη μετά τη σύσκε-

Η αντίδραση των Κουβέλη - Βενιζέλου, η προειδοποίηση Στουρνάρα και η παρέμβαση Σαμαρά.

ψη των πολιτικών αρχηγών στη Βουλή, με τις οποίες αποσαφήνισε ότι σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να ψηφιστεί τις προωθούμενες αλλαγές στα εργασιακά. Σύμφωνα με πληροφορίες, η θέση αυτή προκάλεσε την έντονη αντίδραση των εκπροσώπων της τρόικας, οι οποίοι σε έντονο ύφος ενημέρωσαν τον κ. Ιω. Στουρνάρα ότι σταματούν άμεσα τις συζητήσεις και αποχωρούν από τη χώρα.

Κατά τις ίδιες πηγές, ο υπουργός Οικονομικών επικοινώνησε άμεσα με τον πρωθυπουργό και τον ενημέρωσε για την εξέλιξη. Ο κ. Σαμαράς συνομίλησε με τους δύο κυβερνητικούς εταίρους. «Τι εννοείς ότι δεν θα ψηφίσουμε τα μέτρα; Θα τιναχθούν όλα στον αέρα. Δεν μπορώ να πάω στις Βρυξέλλες χωρίς συμφωνία», φέρεται ειπών στον κ. Κουβέλη, ο οποίος, ύστερα από μακρά συζήτηση, αν και αποσαφήνισε ότι δεν μπορεί να αποδεχθεί όλο το πλαίσιο που

Με τον κ. Βενιζέλο και τον κ. Κουβέλη (εδώ σε παλιότερη φωτογραφία) συνομίλησε τηλεφωνικά ο κ. Σαμαράς και επιδίωξε κάποιο συμβιβασμό, ώστε να μην προκληθεί ρήξη με τους εκπροσώπους της τρόικας.

ζητεί η τρόικα, δέχθηκε να επιδιωχθεί κάποιος συμβιβασμός.

Λιγότερη ένταση είχε το τηλεφώνημα με τον κ. Βενιζέλο, ο οποίος ούτως ή άλλως είχε κρατήσει δημοσίως πιο συγκρατημένη θέση. Με την ολοκλήρωση των δύο τηλεφωνημάτων, ο πρωθυπουργός επικοινώνησε εκ νέου με τον υπουργό Οικονομικών και εκείνος με τους εκπροσώπους της τρόικας, οι οποίοι και ανέκρουσαν πύρινον.

Οι χειρισμοί Βρούτση

Στις κλειστές συσκέψεις που ακολούθησαν, εκτιμήθηκε ότι η ελληνική υπόθεση κινδύνευε να τιναχθεί στον αέρα, κυρίως λόγω της εμμονής από την πλευρά της τρόικας. Ειπώθηκε, ωστόσο, ότι η τροπή θα μπορούσε να είναι διαφορετική, αν και ο αρμόδιος υπουργός κ. Γιάν. Βρούτσης είχε χριστεί το πρόβλημα των εργασιακών με μεγαλύτερη ευελιξία. «Από τη στιγμή που οι απαιτήσεις της τρόικας δεν περιλαμβάνονται στο δεύτερο Μνημόνιο, δεν έπρεπε να δεχθεί την περιλήψη τους στην ατζέντα», σημειώνει χαρακτηριστικά κυβερνητικό στέλεχος.

Με την αποσόβηση του κινδύνου οριστικών διακοπής των συνομιλιών, ο πρωθυπουργός αναχώρησε για τις Βρυξέλλες με βασικό στόχο την εξα-

σφάλιση μιας θετικής δόλωσης για την Ελλάδα από τους Ευρωπαίους εταίρους. Το θετικό «νεύμα» δόθηκε τελικά από τους «17» της Ευρωζώνης, καθώς ο Βρετανός πρωθυπουργός Ντ. Κάμερον είχε εκφράσει διαφωνία με την προοπτική να ασχοληθεί ο σύνοδος με την Αθήνα.

Τη διαχείριση του βρετανικού προβλήματος ανέλαβε ο Γάλλος πρόεδρος Φρ. Ολάντ, ο οποίος και πρότεινε τη συνάντηση των «17» μετά την ολοκλήρωση του δείπνου των «27». Ο κ. Ολάντ βρίσκεται σε διαρκή επαφή με τον πρωθυπουργό, και όπως σημειώνουν στελέχη του Μεγάρου Μαξίμου, αποδεικνύεται ένας δυνατός σύμμαχος για την Ελλάδα. Και η Γερμανίδα καγκελάριος, ωστόσο, σύμφωνα με πληροφορίες, εμφανίστηκε ιδιαίτερα υποστηρικτική στη σύνοδο της Ε.Ε. Στη στάση αυτή των δύο ηγετών αλλά και το γενικότερο θετικό κλίμα προσβλέπει ο πρωθυπουργός για να εξασφαλίσει η εκταμίευση της δόσης άμεσα μετά τη σύνοδο του Ευρογρουπ στις 12 Νοεμβρίου.

Μέχρι τότε, η Ελλάδα πρέπει να έχει ψηφιστεί τα μέτρα, δημοσιονομικά και διαρθρωτικά, όπως επίσης και τον προϋπολογισμό του 2012. Η απόσταση που έμεινε είναι λίγη, αλλά εξαιρετικά δύσβατη.